

TÓM TẮT BÁO CÁO

VAI TRÒ CỦA Y TẾ TƯ NHÂN TRONG PHÒNG CHỐNG BỆNH LAO

Bối cảnh

Việt Nam hiện nằm trong số 20 quốc gia có gánh nặng bệnh lao cao nhất thế giới. Các chương trình phối hợp công tư (PPM) nhằm khuyến khích sự tham gia của y tế tư nhân trong cung cấp các dịch vụ liên quan tới bệnh lao đóng vai trò quan trọng trong nỗ lực chung hướng tới chấm dứt bệnh lao. Tuy nhiên, hiện nay các hoạt động chương trình PPM với những cơ sở y tế tư nhân vẫn còn hạn chế và tính bền vững của chương trình vẫn đang là một câu hỏi ngỏ.

Mục đích

Nghiên cứu này nhằm cung cấp đánh giá tổng thể về mức độ tham gia của y tế tư nhân trong phòng chống và điều trị bệnh lao, bao gồm đánh giá về mức độ tuân thủ đối với hướng dẫn của Chương trình chống lao quốc gia (CTCLQG) trong chẩn đoán, điều trị và dự phòng bệnh lao; trong việc tuân thủ các yêu cầu về báo cáo liên quan tới bệnh lao; cũng như nắm bắt sự hài lòng của bệnh nhân lao khi sử dụng các dịch vụ liên quan tới lao tại các cơ sở y tế công và tư.

Phương pháp

Nghiên cứu áp dụng phương pháp hỗn hợp, sử dụng dữ liệu thứ cấp từ cơ sở dữ liệu VITIMES của CTCLQG và dữ liệu sơ cấp thu được từ khảo sát 850 cơ sở y tế và 271 bệnh nhân lao, phỏng vấn sâu 68 người cung cấp thông tin chính tại Hải Phòng và An Giang – hai trong số những tỉnh có số ca bệnh lao cao nhất ở miền Bắc và miền Nam Việt Nam.

Cán bộ y tế đang tư vấn cho người dân Ảnh: USAID

Kết quả nghiên cứu

Mức độ tham gia của y tế tư nhân

Kết quả nghiên cứu cho thấy sự tham gia của y tế tư nhân trong việc cung cấp dịch vụ liên quan tới bệnh lao ở Việt Nam vẫn còn hạn chế do thiếu đầu tư vào nhân lực và cơ sở hạ tầng cho bệnh lao, thiếu lợi ích tài chính mang lại từ các dịch vụ liên quan tới bệnh lao và các hoạt động hợp tác công tư phụ thuộc nhiều vào nguồn vốn bên ngoài.

“Chương trình PPM ở tỉnh chúng tôi còn lỏng lẻo. Chúng tôi [CTCLQG] đã gửi cho họ [cơ sở y tế tư nhân] tất cả các hướng dẫn về chuyển gửi, chẩn đoán và điều trị, nhưng họ không tuân theo. Họ chỉ làm cho có, không tuân thủ các hướng dẫn.”

(Đại diện CTCLQG huyện)

Các cơ sở y tế tư nhân thường chỉ cung cấp các dịch vụ thuộc giai đoạn đầu trong quy trình phát hiện và điều trị bệnh lao, bao gồm sàng lọc và chuyển gửi. Trách nhiệm điều trị và quản lý bệnh nhân lao vẫn chủ yếu phụ thuộc vào các cơ sở y tế công lập. Sự kết nối của các cơ sở y tế công và tư quy mô nhỏ với CTCLQG thường hạn chế, đặc biệt là đối với khối y tế tư nhân.

Mức độ tuân thủ và sự hài lòng của bệnh nhân

Số liệu khảo sát cho thấy không có loại hình cơ sở y tế nào báo cáo mức độ tuân thủ tối đa đối với hướng dẫn của CTCLQG trong việc cung cấp dịch vụ chẩn đoán, chuyển gửi và điều trị. Nhìn chung, việc báo cáo ca bệnh lao và nghi lao từ các cơ sở y tế tư chưa hiệu quả so với cơ sở y tế công. Nguyên nhân bao gồm: thiếu nhân sự về lao; cơ sở hạ tầng chưa đầy đủ; lợi nhuận thấp của các dịch vụ liên quan lao; công tác quản trị và phân bổ nguồn vốn tài chính đối với chương trình PPM chưa hiệu quả. Mặc dù thế, các bệnh nhân được khảo sát đều thể hiện sự hài lòng cao đối với các dịch vụ cung cấp bởi cả cơ sở y tế công và tư. Tuy nhiên, kỳ vọng của họ đối với các cơ sở y tế công và tư là khác nhau.

“ Phòng khám của chúng tôi không ghi chép thông tin người nghi mắc lao. Chúng tôi chỉ viết một ghi chú về nghi mắc lao cho bệnh nhân. Sau đó, họ tự giữ tờ ghi chú đó, chứ chúng tôi không giữ.”

(Bác sĩ phòng khám tư nhân)

Khuyến nghị

Những phát hiện này cho thấy sự cần thiết phải tăng cường hoạt động phối hợp công tư một cách có hệ thống thông qua nâng cao năng lực quản lý và nhân sự ở địa phương, tăng cường đào tạo lao cho cán bộ y tế, tối ưu hóa cơ chế báo cáo, đơn giản hóa thủ tục hành chính và thúc đẩy truyền thông nâng cao nhận thức và hiểu biết về bệnh lao nhằm: (i) giúp các bệnh nhân nghi lao có thể được phát hiện và điều trị kịp thời và (ii) giảm định kiến đối với bệnh lao.

Đối với CTCLQG

Tháo gỡ các vướng mắc trong mạng lưới CTCLQG nhằm nâng cao hiệu quả điều phối và năng lực chương trình.

Vận động việc **giải quyết những thách thức mang tính cấu trúc trong hệ thống y tế.**

Đối với USAID

Tiếp tục cung cấp các nguồn lực cho CTCLQG nhằm tăng cường năng lực chương trình từ cấp quản lý đến cấp cơ sở liên quan đến nguồn nhân lực và cơ sở hạ tầng.

Ưu tiên phân bổ kinh phí để hỗ trợ CTCLQG xây dựng cơ chế hợp tác và làm việc hiệu quả giữa CTCLQG và các CSYT tư nhân.

Phân bổ thêm kinh phí tài trợ cho các hoạt động nghiên cứu, giám sát và đánh giá nhằm tăng chất lượng của hệ thống báo cáo dữ liệu lao.

Cung cấp hỗ trợ kỹ thuật và hỗ trợ kết nối liên ngành cũng như liên cấp cho các bên liên quan chính tại địa phương để xây dựng và thực hiện kế hoạch triển khai PPM.

Đọc các báo cáo đầy đủ ở đây.

KHUYẾN CÁO: Quan điểm của các tác giả được trình bày trong báo cáo này không nhất thiết phản ánh quan điểm của Cơ quan Phát triển Quốc tế Hoa Kỳ hoặc Chính phủ Hoa Kỳ. Báo cáo này được viết độc lập theo yêu cầu của Cơ quan Phát triển Quốc tế Hoa Kỳ bởi USAID Learns, thực hiện bởi Social Impact, Inc.